

Generalul de Divizie Gheorghe Anghelescu (1839-1915) Comandantul Diviziei Active

Dumitru-Valentin Pătrașcu

Abstract

The study reveals main aspects of Major General Gheorghe Anghelescu's military career. Gheorghe Anghelescu was born in Bucharest in a family whose estates and origins go back to Gorj County. He commanded the IIIrd and IVth Infantry Divisions that took part in the conquest of Grivița, Plevna, Vidin and Belogradcik during the War of Independence (1877-1878).

Even from the beginning, Anghelescu became the commander of the Active Division, a unit that participated, on October 8th, 1878, to the triumphant entry of the Romanian Army in Bucharest and it was the first unit that entered in Dobruja on November 14th, 1878, next to the reigning prince Carol I of Hohenzollern-Sigmaringen.

For a short time, in early 1882, General Gheorghe Anghelescu became the War Minister in the Liberal Government headed by Ion C. Brătianu and he was a Liberal Senator in the Parliament of Romania between 1882 and 1885. Anghelescu received many Romanian and Russian orders and medals and he died in Târgu-Jiu on April 3rd, 1915.

Keywords: War of Independence, War Minister, Dobruja, Active Division, Târgu-Jiu.

Gheorghe Anghelescu s-a născut la data de 6 ianuarie 1839 la București, fiind fratele generalului Alexandru Anghelescu¹.

A urmat cursurile Școlii Militare de la București în perioada 1854-1856, după absolvire, la 7 aprilie 1856², fiind avansat la gradul de sublocotenent și repartizat la Regimentul I Infanterie de Linie³. Participă cu unitatea sa la taberele de instrucție organizate de către domnitorul Alexandru Ioan Cuza, la 20 februarie 1860 fiind avansat la gradul de locotenent și numit în Statul Major General al armatei române⁴, ulterior, la 6 iunie 1862 fiind avansat la gradul de căpitan⁵.

Totodată, a fost membru al comitetului de redacție al revistei „*România Militară*“, remarcându-se prin publicarea studiului intitulat „*Organizarea sistemului militar al României*“, în cuprinsul căruia susținea necesitatea întăririi armatei permanente și organizarea militară a populației⁶.

¹ Lucian Predescu, *Enciclopedia României – Cugetarea – Material românesc. Oameni și înfăptuiri*, Editura Saeculum I. O. & Ed. Vestala, București, 1999, p. 35.

² Constantin Ispas, *Nemuritorii. Generali gorjeni, valori ale neamului românesc*, Editura Centrului Județean al Creației Gorj, vol. I, Târgu-Jiu, 2002, p. 51.

³ *Ibidem*.

⁴ *Ibidem*.

⁵ *Ibidem*.

⁶ *Ibidem*.

Avansat la gradul de maior la 4 septembrie 1865⁷, este numit șef de Stat Major al Diviziei a II-a teritoriale⁸. În anul 1866 a fost numit comandant al Batalionului I Vânători cu garnizoana la Iași, iar la 2 octombrie 1867 a fost avansat la gradul de locotenent-colonel și mutat la Regimentul 7 Infanterie de Linie⁹, ulterior, în cursul anului 1868, devenind comandant al Regimentului 2 Infanterie de Linie¹⁰.

La 1 ianuarie 1870, în mod excepțional, a fost avansat la gradul de colonel¹¹, iar în timpul manevrelor militare din toamna anului 1876 a îndeplinit o funcție superioară, cea de comandant de brigadă în cadrul Diviziei a III-a Infanterie¹².

La 6 aprilie 1877, odată cu decretarea mobilizării armatei române în vederea implicării României în războiul ruso-turc și declanșării războiului de independență împotriva Imperiului Otoman, colonelul Gheorghe Anghelescu a fost numit comandant al Diviziei a III-a Infanterie, având ca principală misiune apărarea punctului strategic Barboși până la sosirea trupelor ruse¹³.

Ulterior, Divizia a III-a Infanterie a fost dislocată la Giurgiu, cu misiunea de a supraveghea garnizoana otomană din Rusciuc și de a acoperi trecerea trupelor ruse în sudul Dunării pe la Zimnicea¹⁴.

În perioada 15 mai – 24 iulie 1877 Divizia a III-a Infanterie s-a aflat în observație între Bechet și Desa, cu misiunea de a împiedica eventuale tentative otomane de trecere în nordul Dunării¹⁵.

Între 12 și 14 august 1877 trupele Diviziei a III-a Infanterie au supravegheat lucrările de construcție a podului de vase de la Siliștioara-Măgura, ulterior, generalul Gheorghe Anghelescu trecând Dunărea în fruntea trupelor pe care le comanda și luând parte la atacul asupra redutei Grivița¹⁶.

După data de 16 august 1877, când întregul efectiv al Diviziei a III-a Infanterie a trecut la sud de Dunăre, până la 27 august 1877, trupele Diviziei a III-a, aflate sub comanda generalului gorjean Gheorghe Anghelescu, asigură afluirea spre Plevna¹⁷.

În ziua de 30 august 1877, la orele 15⁰⁰, trupele Diviziei a III-a Infanterie, împreună cu trupele Diviziei a IV-a Infanterie, comandate de către generalul

⁷ Dimitrie R. Rosetti, *Dicționarul contemporanilor*, ediția I-a, Editura Lito-Tipografiei „Populara“, București, 1897, p. 11.

⁸ Constantin Ispas, *op. cit.*, p. 51.

⁹ *Ibidem*.

¹⁰ *Ibidem*.

¹¹ Dimitrie R. Rosetti, *op. cit.*, p. 11.

¹² Constantin Ispas, *op. cit.*, p. 51.

¹³ *Ibidem*, p. 52.

¹⁴ *Ibidem*.

¹⁵ *Ibidem*; Dumitru-Valentin Pătrașcu, *Dobrogea. Evoluția administrativă (1878-1913)*, Editura Institutul European, Iași, 2014, p. 72.

¹⁶ Constantin Ispas, *op. cit.*, p. 52; Dumitru-Valentin Pătrașcu, *op. cit.*, p. 72.

¹⁷ Constantin Ispas, *op. cit.*, p. 52.

Alexandru Anghelescu, declanșează atacul asupra Plevnei, pornind de pe pozițiile înaintate pe care le ocupaseră pe malul râului Bucov¹⁸.

După căderea Plevnei, la 28 noiembrie 1877, generalul Gheorghe Anghelescu a fost numit comandant al Diviziei a IV-a Infanterie, primind misiunea de a încercui și asedia cetatea Vidin¹⁹.

Ulterior, la 1 decembrie 1877, generalul Gheorghe Anghelescu a fost avansat la gradul de general de brigadă²⁰.

La 12 ianuarie 1878 Divizia a IV-a Infanterie a ocupat fortificația otomană de la Tatargic, precum și Novoselo, facilitând, astfel, încercuirea Vidinului de către armata română²¹. După încheierea armistițiului, trupele comandate de către generalul Gheorghe Anghelescu au ocupat Vidinul și Belogradic.

La 5 august 1878 a luat ființă la Pitești, sub comanda generalului Gheorghe Anghelescu, Divizia Activă, unitate a armatei române ce urma să intre în Dobrogea, teritoriu cedat României ca urmare a prevederilor tratatului de pace de la Berlin. Aceasta era compusă din următoarele unități: Batalionul 4 Vânători, Regimentele 4, 5 și 7 de Linie, Regimentul 2 Roșiori, Regimentul 1 Artilerie, Compania a 2-a de Geniu, Escadronul 2 tren, o secție de infirmerie și ambulanța divizionară.

Divizia Activă a participat, la 8 octombrie 1878, la intrarea triumfală a armatei române în București, ulterior, îndreptându-se spre Brăila, unde ajunge la 24 octombrie 1878.

La 14/27 noiembrie 1878 Divizia Activă, comandată de către generalul Gheorghe Anghelescu, a trecut Dunărea în Dobrogea pe un pod de vase, într-o atmosferă festivă. În seara zilei de 13 noiembrie 1878, Domnitorul Carol de Hohenzollern Sigmaringen al României, însoțit de suita sa militară, s-a îndreptat, cu un tren special, de la București spre Brăila, ajungând în orașul dunărean în dimineața zilei de 14 noiembrie 1878, la orele 9 dimineața²².

După primirea oficială, Carol I a trecut în revistă trupele de operațiuni compuse din regimentele 4, 5 și 7 Infanterie, un regiment de Artilerie și Regimentul 2 Roșiori, aflate sub comanda generalului Gheorghe Anghelescu, după care a dat citire unei proclamații către armata română²³. După citirea proclamației, episcopul Melchisedec al Dunării de Jos a celebrat un *Te Deum*²⁴.

Ulterior, Domnitorul Carol, aflat în fruntea trupelor, se îndreaptă spre centrul orașului, unde are loc defilarea în onoarea sa. Odată încheiată defilarea, trupele se îndreaptă spre portul orașului Brăila, unde fusese ridicat un arc de triumf în cinstea solemnității unirii Dobrogei cu România²⁵.

¹⁸ *Ibidem*.

¹⁹ *Ibidem*; Dumitru-Valentin Pătrașcu, *op. cit.*, p. 72.

²⁰ Constantin Ispas, *op. cit.*, p. 52.

²¹ *Ibidem*.

²² Dumitru-Valentin Pătrașcu, *op. cit.*, p. 72.

²³ *Ibidem*, p. 73.

²⁴ *Ibidem*.

²⁵ *Ibidem*.

La orele 12⁰⁰, Domnitorul Carol I s-a îmbarcat pe iahtul „*Ștefan cel Mare*“ însoțit de către Ion C. Brătianu, primul ministru al României, de episcopul Melchisedec al Dunării de Jos și de către reprezentanți ai autorităților civile²⁶.

La orele 13⁰⁰ au trecut Dunărea: un detașament de Roșiori, o companie de Vânători, o baterie de Artilerie, și Regimentul 5 Infanterie de Linie. În momentul debarcării în Dobrogea, atât Domnitorul Carol I cât și trupele române au fost întâmpinați cu urale de bucurie de către localnicii prezenți la festivitate²⁷. Fanfara militară a intonat imnul național, după care episcopul Melchisedec al Dunării de Jos a binecuvântat noul pământ al țării²⁸.

La 17 noiembrie 1878 generalul Gheorghe Angheliescu, însoțit de Statul Major al Diviziei a III-a Infanterie, a sosit în portul Tulcea la bordul vaporului „*Ștefan cel Mare*“. La debarcare, generalul Gheorghe Angheliescu a fost primit cu onoruri de către guvernatorul rus al Dobrogei. În după-amiaza aceleiași zile au acostat în portul Tulcea și vasele „*Arpod Foscolo*“ și „*România*“, precum și 16 șleperi ce transportau trupe ale Regimentului 7 Infanterie, 3 baterii de artilerie și două escadroane de cavalerie.

Ceremonia de intrare a trupelor române în Tulcea s-a desfășurat începând cu orele 15⁰⁰ ale zilei de 18 noiembrie 1878. În fruntea trupelor s-a aflat generalul Gheorghe Angheliescu, însoțit de Statul Major, coloana fiind compusă din: Regimentul 7 Infanterie, comandat de către colonelul Cantili, batalioanele comandate de către maiorii Pega și Jipa, trei baterii de artilerie și un escadron de roșiori. Comandantul trupelor române, generalul Gheorghe Angheliescu, a fost primit cu pâine și sare de către Costache Boambă, cel mai în vârstă dintre fruntașii comunității românești din Tulcea.

Inițial, Divizia Activă a avut comandamentul la Tulcea, însă, odată cu adoptarea Înalțului Decret Nr. 373 din 22 februarie 1879, prin care era înființată Divizia Activă „*Dobrogea*“, unitate aflată tot sub comanda generalului Gheorghe Angheliescu, comandamentul acesteia avea să fie stabilit la Constanța.

În perioada 25 ianuarie – 1 august 1882 generalul Gheorghe Angheliescu a fost ministru de Război în guvernul liberal condus de către Ion C. Brătianu, preluând portofoliul chiar de la primul ministru, care fusese *ad-interim* la ministerul de Război²⁹.

Ulterior, începând din cursul anului 1882, până în anul 1885, generalul Gheorghe Angheliescu a fost senator liberal în parlamentul României. Concomitent cu activitatea sa parlamentară, începând cu anul 1883 generalul Gheorghe Angheliescu a fost numit comandant al Corpului I Armată. Activitatea sa de militar

²⁶ Romulus Seișanu, *Dobrogea, Gurile Dunării și Insula Șerpilor. Schiță monografică. Studii și Documente*, Editura Ziarului „Universul“, București, 1928, p. 189.

²⁷ Dumitru-Valentin Pătrașcu, *op. cit.*, p. 73.

²⁸ *Ibidem*.

²⁹ Stelian Neagoe, *Istoria guvernelor României de la începuturi până în zilele noastre*, Editura Machiavelli, București, 1999, p. 58.

avea să ia sfârșit în anul 1894, ca urmare a punerii sale în indisponibilitate, la vârsta de 55 de ani³⁰. Avea să înceteze din viață la 3 aprilie 1915 la Târgu-Jiu³¹.

Pentru calitățile de comandant de care a dat dovadă în timpul războiului de independență al României, generalul Gheorghe Anghelescu a fost decorat cu: Ordinul „*Steaua României*“, în grad de comandor, medalia „*Virtutea Militară*“ în aur, medalia „*Trecerea Dunării*“, medalia „*Apărătorii Independenței*“, Ordinul rus „*Sf. Vladimir*“, clasa a IV-a, Ordinul rus „*Sf. Ana*“³².

Generalul Gheorghe Anghelescu (1839-1915)

³⁰ Dimitrie R. Rosetti, *op. cit.*, p. 11.

³¹ Constantin Ispas, *op. cit.*, p. 53.

³² *Ibidem.*